

Vitjaði fyri fyrstuferð í 49 ár

Prát við summargest

Hon veit ikki, um hon hevði kent heimbygdina aftur, um hon ikki visti, at tað var hon.

Kanska hevði hon gitt rætt, um hon sá vestur móti Eiðinum. Hon hevði gloymt, at fjøllini vóru so høg — og alt var so broytt.

Men hetta var fyrstu ferð hon vitjaði heimbygdina og Føroyar aftur í heili 49 ár.

Fyrst í vikuni fór Hanna Lysgaard-Olsen til Danmarkar aftur eftir fyrstu summerferiuna í Føroyum síðan í 1934. Og tá hevði hon longu verið á flatlandum í 10 ár. Atjan ára gomul fór Hanna niður at seyma í 1924.

— Tað var fantastiskt at koma heimaftur. Útviklingurin hevur jú verið heilt kolossalur. Eg keni einki aftur. Einasta hús eg keni í Vági, var krambúðina hjá Alexandur Misá. Húsin hjá okkum keni eg ikki aftur.

Hanna hevur ikki rættuliga orð fyri, hvussu hon skal greiða frá broytingini.

— Sjalvandi visti eg, at vegir vóru gjordir, men eg hevði ikki droymt um, at teir vóru so nógvir og so goðir. Eg havi alla tíðina fingið tíðindi úr Føroyum og myndir, men ikki hevði eg trúð tí kortini.

Hvalba — vakrasta sjónin

— Hugsar sær, at koma til bygdin, sum man áður bert er komin til yvir fjøll. So vakra sjón sum at

koma úr tunnilinum, og siggja Hvalba liggja bakað í sól — so vakra sjón havi eg ikki sæð fyrr. Og at koyra til Fámjins, haðani mamma mín var, var eisini eitt stórt uppliv-ils. Tá eg var smágenta gingi vit til Fámjins vestanfyri. Og har var bratt, og gotan var so smøl, at vit kundu ikki fylgjast tvey og tvey, men gongu hond í hond aftan á hvørt annað. Hetta var ikki tað sama.

Men nógv fólk kendi Hanna ikki aftur. Ongar vinkonur eru á livið, men nøkur systkynabørn kendi hon og onkra eldri konu. Ja, í mun til tá hon var ung, siggja tey eldri fólkini ung út, heldur Hanna fyri.

— Tú trúði kanska, at tær eldru konurnar enn gingi við turriklæði...?

— Nei, eg vist, at tær høvdu blakað høvdaturriklæði. Ikki tí, tá eg fór niður brúktu tær flestu turriklæði, men kortini ikki allar.

— Nú sigur tú, at útviklingurin hevur verið stórur og gingið skjótt, men heldur tú, at hann hevur gingið ov skjótt, og at føroyingar hava apað ov nógv, eru blivnir stressaðir og...?

— Nei, tað haldi eg ikki. Eg haldi teir hava behildið nóg av tí gamla verumátanum.

— Men hvussu hevur tú kunnað verið Føroyar fyrri uttan í so langa tíð?

— Eg veit ikki. Fleiri systlar búa niðri, og mamma og pápi mín fluttu niður, tá tey blivu eldri, so tað mesta av familjuni var niðri. Og eg havi ikki longst.

— Hvor hevur so lokkað teg heimaftur?

— Døtur minar, sum hava vitjað í Føroyum, hava koyrt undir meg, og

beiggi mín á Argjum og familjan hjá honum hava biðið meg koma. Og so sendu tey eina bilett og so kom eg.

— Kundi tú hugsað tær at búa aftur í Føroyum?

— Nei, tað trúgvi eg ikki. Nú havi eg børn, ommubørn og langommubørn niðri, so tað trúgvi eg ikki. Men eg komi kanska at ferðast aftur. Eg veit ikki, um eg fari at leingast, men eg fari í hvussu er at gleðast yvir ferðina og yvir alt tað, sum er hent í Føroyum.

Mangan fiskin bar eg av Eiðinum

Hvor er so Hanna. Jú hon er dóttir Óla á Smiddegg, tey róptu, í Vági. Í Vági vaks hon upp, gekk í skúla, tók lut í arbeiðnum og lærði at seyma. Og m.a. minnst hon stórhendingina, tá Vágsbygd, sum tann fyrsta í Føroyum, fekk elektrisitet.

— Mær dámdi væl at arbeiða og eg var røsk til

tað. Ja, mangan fiskin havi eg borið heim av Eiðinum í leipi. Tá roðu teir út bæði fyrri vestan og fyrri eystan. Nógv var røð út frá Eiðinum og tað var bert onkran summardag millum turarnar, at pápi fór út á fjørðin at fáa nakrar flundrur ella okkurt smátt. Men hann og beiggiar hansara høvdu kortini bát bæði fyrri eystan og vestan.

— Og í torvi var eg ofta — líka í Bláabergi á eystursíðuni — systirnar hjá mær og okkurt systkynabarni eisini. Vit roðu út á Akur og gingi haðani í torv og tað var rættuliga langt. Hetta gjørdi vit altíð, tí pápi var og fiskaði. Hann var heldur ikki komin heim, tá torvið skuldi ferast heim til bygdina, so vit fyltu torvið í sekkir og fóru tað oman móti fjørðinum. So kom bátur eftir tí har.

Eina hending minnst Hanna frá eini torvferð. Tá tær skulu fara av Økrum var veðrið blivið ringt og nógvur vindur lá út eftir Lopransfirði.

— Men vit fóru kortini — systirnar hjá mær og eg sum yngri var — eg var kanska eini 12 ár. Vit hildu leiðina undan, yvir móti Porkeri. Otti kom á tey heima. Men tey blivu róligari, tá tey ringdu til Porkeris og fingi at vita, at ein litil bátur tá kom inn móti Porkeri. Síðan hildu vit leiðina undir landi, fram við Nesið og inn á fjørðin.

Torvskurðurin helt uppat, tá elektrisitetið kom.

— Tað var ein stórhending, sum vit fylgdu við spenningi. Vit vitjaðu ofta í Botni og vit søu, hvussu teir gjørdi tunnlar uppi við vøtnini og nærmast tømdu ovasta vatnið. Vit vóru spent og keyptu m.a. plátur at matgera á.

Mundi enda galið

Hon greiðir frá, at pápi hennara, sum var raskur at kløgva og raskur bakkamaður, hjálpti til í Botni, tá arbeiðið var

Hanna Lysgaard Olsen — ættað úr Vági — fór sum átjan ára gomul til Keypmannahavnar at seyma í 1924

gjørt.

— Men einaferð mundi enda galið. Pápi skuldi nakað niður og bað ingeniørarnar, sum stóðu uppi á eftir, um ikki at flyta seg, meðan hann var niðanfyri. Men gakk, ein av teimum stóð ikki í frið, grót fór at rull, men pápi fekk havt seg undan, og vardi seg við arminum sum brotnaði. Hevði hann ikki verið so skjótur, hevði hann fingið alt út yvir seg.

Konfirmerað lærði Hanna at seyma hjá einari av systrunum á Høvda, úr Porkeri. Tær seymaðu mest harratoy. Men sveinastykkið var ein frakki til mammuna.

Atjan ára gomul hevði hon hug at sleppa burtur at siggja seg um. Hon fóru niður í apríl, og bert átta dagar eftir, at hon var komin niður, fekk hon arbeiði á eini stórar seymistovu í Keypmannahavn. Har var hon í fleiri ár.

Hanna hevði ikki verið í danska høvuðsstaðnum í meira enn tveir-triggjar mánaðir, tá hon mætti einum sjeiki, sum var gaudi. Seinri giftust tey — í 1929 — og livdu saman til hann doyði fyrri tveimum árum síðani. Triggjar eru dóturarnar.

Hanna seymaði í nógv ár, men var heima, tá dóturarnar vóru smáar. Og tá tann yngsta kom, nakað aftaná hinar, gavst hon.

Nú gleðir Hanna seg at koma niður aftur og fortelja familjuni frá tí goðu ferðini í Føroyum — fyrstu ferðini í 49 ár!

jo-mo